

ALBINA

ALBINA

Revistă Enciclopedică Populară

COMITETUL DE REDACȚIE:

Ion Kalinderu, P. Gârboviceanu, G. Cosbuc, G-l P. V. Năsturel,
Gh. Adamescu, I. Otescu, P. Dulfu, V. S. Moga, N. Nicolaescu,
Gr. Teodossiu, C. C. Pop.-Tască.

Abonamentul în țară pe an lei 5 | Abonam. în străinătate pe an lei 8
 „ „ „ pe 6 luni „ 3 | Un număr 15 bani.
 Pentru anunțuri 1 leu linia. Mica publicitate, 5 bani cuvântul.
 Manuscrisurile nepublicate se ard.

*Redacțiunea își rezervă dreptul ca, din articolele
 ce nu se vor putea publica în întregime, să dea numai
 extrase sau rezumate.*

SUMARUL:

Sp. Popeșcu, *Norocul lui Moș Toma*: De unde poate cineva învăța să fie om în casa lui.

A. Gorovel, *Legile țării*: Despre împrumut.

A., *Congresul învățământului primar*.

Ir. Popeșcu, *Boalele oilor și caprelor*: Păduchii.

D. Teleor, *Ingrijirea viilor*: Filoxera și mana

I. M. Răureanu, *Datoria de umanitate*.

Morți păstrați în sare ori în miere.

Pr. N. Dărăngă, *Despre concubinaj*.

DIN ZIARE ȘI REVISTE:

G. Tofaș, *Mișcarea cooperativă a Românilor din Bucovina*.

Dr. Blînder, *Spaimetele de noapte ale copiilor*. — Sămânța de mac ca nutreț pentru paseri.

SFATURI PRACTICE:

Ca să scoți dopul.

CRONICA:

D. Corjaș, N. Popovici, *Scrisoare către Redacție*.

ILUSTRAȚIUNI:

Stemă dela Palatul din Potlogi. — Vedere a palatului din Potlogi.

PAGINA GLUMEATĂ:

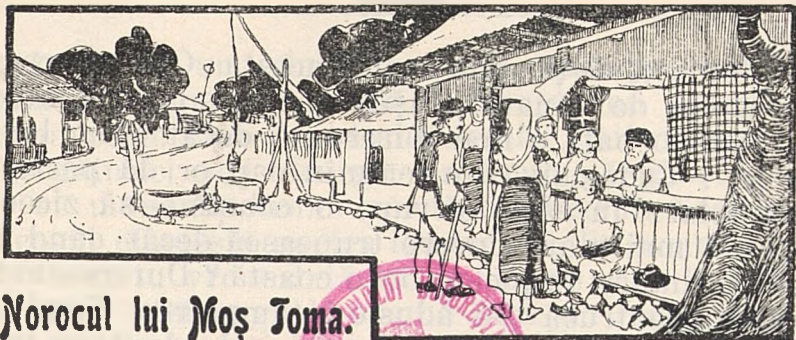
A. Pașș, «Să ascuți bine este și sfatul unei neveste» (cu 2 ilustrațiuni originale de D. Stoica).

PAGINA COPIILOR:

Jocul de a călătorii (cu ilustrație).

SUPLEMENT:

Buletinul activității sociale a preoților și învățătorilor, anul III, No. 3 dela 17 Octombrie 1910.

Norocul lui Moș Toma.

De unde poate cineva învăța să fie om în casa lui.

Multe gospodării nu dau înainte — spune moș Toma — din pricina purtării neghioabe a bărbatului. Și, Doamne, multe lucruri minunate și de învățătură mai sunt rânduite în lumea asta!

— De ce-ți bați muierea, măi nepoate, — întreb eu pe nepotul Ion, dăunăzi.

— Cum să n'o bat, moș Tomo? — zice el — Femeia nebătută, îi ca moara neferecată!

— Nu-i adevărat, nepoate — zic — ascultă-mă pe mine, că eu am văzut mai multe în lumea asta! Și încep să-l judec.

Bine, măi băiete! Tu, când ți-ai luat muiere în casă, ai luat-o din drum? N'ai luat-o dela casă de om gospodar? Oare al de socru-tău, de-ar fi știut că tu ai să-ți bați joc de fata lor, așa... , numai pentru năzărituri și năluciri pustii, ți-ar fi dat-o ei după tine, ticălosule? Cum mai poți tu da ochi cu al de socru-tău, blăstematule? Viața și fără asta îi plină de greutate și amarăciuni; apoi, crezi tu că dacă dai cu piciorul în dragostea și ajutorul socrilor tăi, pe cari îi necinstești, căci le bați ficia, poți înlocui iubirea lor cu altceva? Voioșia pe care o aduce dragostea nevestei și a bărbatului într'o gospodărie este mai de preț decât toate comorile de pe lume. Tu nu-ți dai seama că atunci când îți bați muierea, îi răsvrătești inima ei și-o îndrumi, tu singur, să-și caute mângâiere în altă parte. Eu

nu glumesc, de-ți spun lucrul acesta: Orice durere, are nevoie de alinare. Rușinea pe care i-o faci muierei când o bați, e mai dureroasă decât chiar loviturile. —Cade cuivă un lemn în cap, ori dă peste o întâmplare, în care își rupe o coastă — să zicem. Ce vrei mai mare durere trupească decât când îți rupi o mână, un picior, ori o coastă? Durerea asta o rabzi pentrucă ți-a adus o întâmplarea. Când tu îți bați muierea, nu-i vorba aici de durerea trupească, ci este o altă durere mai mare: Este durerea sufletească. Este vorba de umilirea părții aceleia din ființa omenească, pe care Dumnezeu a pus-o în om din suflarea sa, după chipul și asemănarea Lui. Aici e păcatul cel mare! Vezi, tu? Nu poți avea dragoste și ți se închide sufletul față de cel ce te umilește, față de cel ce-ți copleșește sufletul de durere. Să zicem că muierea ta n'o să-și caute ostoirea durerei sufletești în altă parte; că adică o să rabde umilirea în tăcere, să știi însă dela mine: Sufletul ei se va închide față de tine, iar în locul iubirei s'așează ura. Ura aduce după dânsa dușmănia. Îți vine la socoteală să trăești în casa ta cu un dușman? Mântuitorul Hristos poruncește: «lubește pe aproapele tău, ca pe tine însuși!» Cine poate să-ți fie mai aproape, aici pe pământ, decât muera ta? Vezi tu ce mare păcat faci, că te-abați dela porunca Dumnezeiească? Cum vrei tu că să ți ajute Dumnezeu și să-ți meargă bine, dacă-i umilești suflarea Lui, pusă în sufletul muierei tale?!

Dar nu numai învățăturile puse în cărțile sfinte ne opresc dela păcat. Dacă ne uităm bine, în lumea asta sunt rânduite multe lucruri de învățătură și de povață; numai de-am ști să le băgăm în seamă și să nu trecem pe lângă dânsule cu ușurință.

Ia fă bine și te uită, de pildă, în lumea paserilor.

Te scoli dimineată și te întâlnesc angăriile cu alai. Le-arunci grăunțe, le sature și pornesc pe ici în colo. Paserile, tot cu ce-au învățat și cu ce li-i dat lor dela Dumnezeu: s'apucă de scurmat. Se vede că au nevoie și ele de bucate mai deosebite decât grăunțele noastre, ca să-și dreagă gustul. Cocoșul dă peste

o râmă, ori un gândac, ori o sămânță de iarbă cevă. Ai băgat de seamă? Cucoșul nu mănâncă hrana peste care dă când scurmă. Chiamă cu grăbire găinele, cari aleargă din toate părțile și le dă lor să mănânce hrana găsită de dânsul. Vezi tu? Cucoșul cinstește partea femească din neamul lui. Ai văzut tu vre-o dată ca un Cucoș să ia la bătae pe găină? Să bagi de seamă încă un lucru minunat. De dimineață până în sară, cucoșul, chiar de i-ar spânzură inima de foame, decâteori dă peste o jivină mai deosebită, chiamă mereu găinele și le o dă lor. Va să zică, el își dă tot ce găsește mai bun găinilor și se lasă pe dânsul la o parte.

Înțelegi tu, ticălosule, că atunci când îți bați muieirea, ori o înjuri, ori îi spui vorbe de ocară, te pui mai jos decât angăriile tale?!

Ai văzut tu vreodată ca boul să dea cu cornul în vacă? Ai văzut tu cândvă vre-un cal dând cu copita în partea femească a neamului său? Văzut-ai tu oarecând vre-un câne luându-se la bătae cu partea lui femească? N'ai văzut. Ai văzut: bătae de cucoși, de cai bărbați, de boi, de câni bărbați, de berbeci, de tauri și de toate dobitoacele parte femească între dânsele, fiecare în neamul lor; dar n'ai văzut parte bărbătească a dobitoacelor luând la bătae partea femească a lor. Va să zică: Toate dobitoacele tale de partea bărbătească își cinstesc partea femească a neamului lor. Vezi tu, nemernicule, că atunci când îți bați nevasta, ori ți-o batjocorești, te pui mai jos decât dobitoacele tale? Nu înțelegi tu că chiar și în lumea dobitoacelor se bat numai bărbații între dânșii, ori numai femeile între dânsele și că niciodată bărbatul nu-și arată voinicia față de partea lui femească? Te gândești tu că dobitoacele sunt necuvântătoare și au mai multă chibzueală în purtarea lor cu partea femească?! Pentruce-a lăsat Dumnezeu omului darul cuvântului? Au doară a împodobit Dumnezeu pe om cu minte și cu cuvânt ca să le-arunce la o parte și să-și dea drumul pornirilor de fiară sălbatică? Ce zic eu de fiară sălbatică?.. Chiar și dânsele își

cinstesc partea femească a neamului lor ! Mîntea îi dată omului ca să judece cu ea și să-și pue frâu pornirilor, cari pun pe om mai jos decît pe dobitoace. Dacă judecata omenească, dreaptă, cumpănită, poate să înlătore ciocnirile bărbaților între dînșii, și a femeilor între dînsele, cu cât mai vartos se cuvine ca această podoabă dumnezească să fie întrebuințată pentru pacea, liniștea, înbărbătarea și îndemnul la bine a bărbatului cu nevasta sa !

În viața mea am fost cumpănit în vorbă și în faptă, față de nevasta mea. Am umblat eu în calea dreptilor, a umblat și ea ; în fața nevoilor n'am desnădăjduit ; voioșia și mbărbătarea ne-au stat într'ajutor și-am biruit. Nici o clipă n'am dat răgaz urei să intre între noi. Se vede că numai așa s'a îndurat Dumnezeu de noi și nu și-a îndepărtat ajutorul Său ca să fim sănătoși și la suflet și să dăm înainte.

Spiridon Popescu.

Stemă domnească din palatul dela Potlogi

(după «Buletinul Comis. mon. istorice».)

LEGILE ȚĂRII

Despre împrumut.

Dau lui Ion un cal ca să se slujească de el, la trebuințele lui, fiind îndatorat a-mi da calul înapoi, la cutare timp, cu alte cuvinte îi fac un bine, și nu trebuie să-mi plătească nimic pentru aceasta. Împrumutul acesta se numește *comodat*.

Se poate da în comodat atât lucrurile mișcătoare cât și cele nemișcătoare. De pildă, dacă am o casă a mea, ori țiu una cu chirie, pot să las pe un prieten să stea într' o odaie, fără să-mi plătească nimic pentru aceasta. Dacă i-aș luă bani, s'ar chema că s'a format între noi un contract de închiriere.

Prin urmare contractul de comodat este *gratuit*, și lucrul împrumutat rămâne al proprietarului. Cel care dă cu împrumut se numește *comodant*; cel ce ia cu împrumut se numește *comodator*.

Comodantul are îndatorirea să nu ceară înapoi lucrul împrumutat, mai înainte de termenul care s'a hotărît, și să plătească comodatorului cheltuelile pe care acesta ar fi trebuit să-le facă pentru păstrarea lucrului, și pe care dacă nu le-ar fi făcut, lucrul împrumutat ar fi putut să se piardă sau să se strice.

Dacă mi-a împrumutat cineva o pușcă, fără să-mi spună că are un cusur mare, și îmi primejduesc viața din pricina aceluși cusur, comodantul are îndatorirea de a mă desdăuna.

Cel care ia cu împrumut (comodatorul) este obligat

să îngrijească lucrul împrumutat, ca un bun gospodar ; să se slujească de el numai după cum a fost învoeală și să-l dea înapoi la timpul hotărit. El nu poate să ceară dela proprietar cheltuelile pe cari le-a făcut, cu lucrul împrumutat, pentru a se sluji de el. Dacă-mi împrumută cineva un cal, nu pot să-i cer să-mi plătească mie ce am cheltuit eu cu potcovitul, pe timpul cât m'am slujit de el.

Dacă împrumut lui Ion o sută kilograme de porumb ca să mi-l dea înapoi peste o lună, se înțelege că el are să-l mănânce, ori are să-l vândă, și peste o lună are să-mi dea înapoi porumb de aceeaș calitate, și eu n'am să pot să-i cer să-mi dea întocmai boabele pe care le-a luat dela mine. Ion, în asemenea caz, este proprietarul lucrului împrumutat, și împrumutul acesta se numește *împrumut de consumare*.

Pentru acest fel de împrumut se poate lua și dobândă.

Împrumutătorul și împrumutatul au aceleași obligații ca și la contractul de comodat.

Când se dau cu împrumut bani, se poate hotări ca împrumutatul să plătească și o dobândă, măcar că se poate împrumuta cuiva o sumă de bani, fără a-i lua nici o dobândă.

Părțile pot să se învoească asupra dobânzei cum găsesc de cuviință. Unii plătesc un leu la sută pe lună, alții mai mult, alții mai puțin. Dacă, însă, părțile nu au statornicit procent (dobândă), și vin la judecată, atunci procentul este de cinci la sută pe an în afaceri civile, și șase la sută în afaceri comerciale.

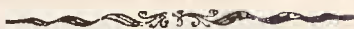
Afaceri civile sunt acele dintre persoane cari nu sunt *comercianți*, iar afaceri comerciale sunt acele dintre comercianți, sau dintre un comerciant și un necomerciant.

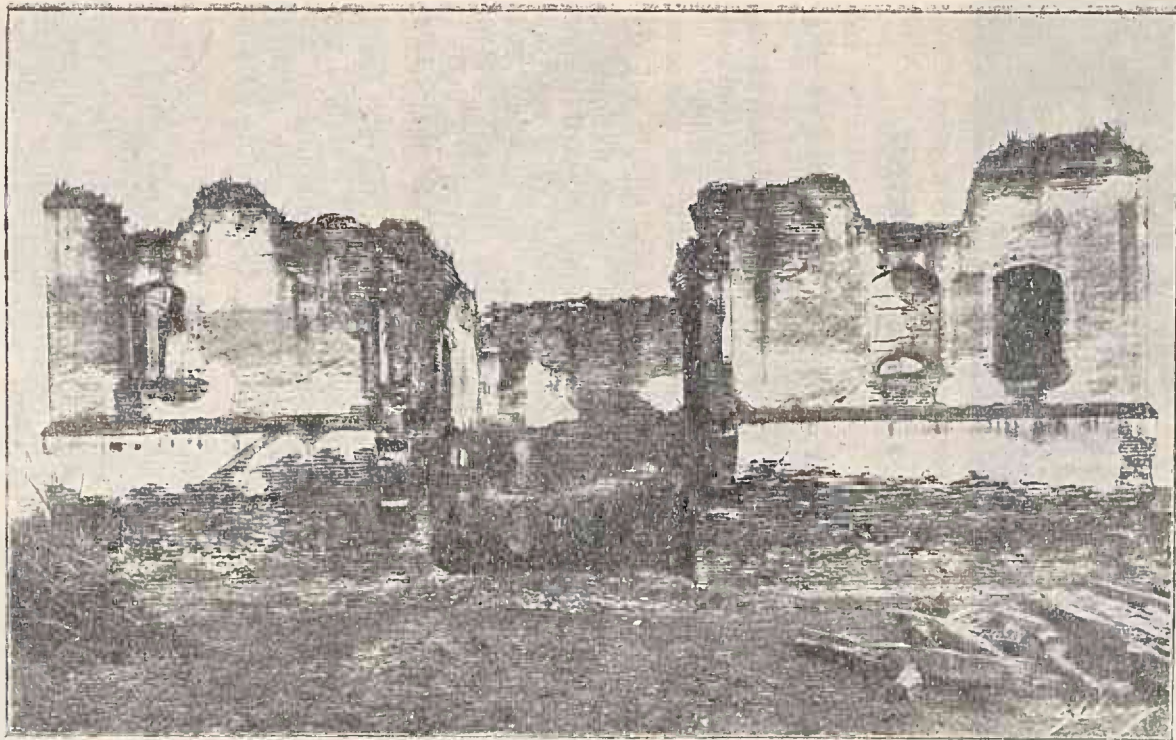
În codul comercial vom vedea cine este comerciant.

Artur Gorovei.

— Om puternic e cel care se birue pe sine.

Palatul din Potlogi.

— Vederea laterei de vest, cu foișorul închis, azi căzut. —

Mișcarea cooperativă a Românilor din Bucovina.

Am publicat în No. trecut o dare de seamă despre mișcarea cooperativă la Românii din Ardeal.

Dăm acum raportul d-lui *G. Tofan*, despre mișcarea din Bucovina, prezentat la congresul internațional din Hamburg. Il reproducem după «Revista Economică» din Sibiu :

Bucovina, provincia ostică a țărilor austriace între Rusia, România și Ungaria. prezintă din punct de vedere național, un amestec particular de popoare. În sudul și mijlocul țării locuiesc Românii, poporul autohton al acestei provincii ce a aparținut odinioară Moldovei ; în nord și amestecați cu Românii, sunt Rutenii ; afară de aceștia mai sunt în țară Germani, Poloni, Maghiari și, mai ales în orașe, foarte mulți Ovrei ($\frac{1}{7}$ parte a populației totale), cari formează în unele orașe majoritatea relativă.

Până acum vre-o 12 ani n'a existat în Bucovina nici măcar umbra unei mișcări cooperative. Intreg comerțul și traficul, precum și mijlocirea creditului se aflau în preponderanță în mâinile Ovreilor, cari considerau toate afacerile ca niște privilegii a lor, cu ajutorul cărora s'au îmbogățit, ducând totdeodată populația rurală la ruină.

Ar fi prematur a vorbi depeacum despre o istorie a mișcării cooperative în Bucovina. Aceasta datează depelasfârșitul anului 90, încât nu poate aparține încă istoriei. În expunerile următoare voim să schițăm numai pe scurt dezvoltarea treptată a mișcării cooperative din Bucovina și anume numai la Românii bucovineni, lăsând în grija reprezentanților celorlalte centrale — a centralelor însoțirilor economice germane și rutene — să-și prezinte separat rapoartele asupra însoțirilor lor.

Organizația cooperativă și-a luat începutul la Românii bucovineni cu înființarea însoțirilor de credit sistem Raiffeisen, a cărora scop principal a fost liberarea poporului țăran din mâinile uzurarilor, în a cărora stăpânire a ajuns. Primele casse

raiffeiseniene, șease la număr, se înființează la Români bucovineni abia în anul 1898, va să zică într'un timp când în țările vestice mișcarea cooperativă luase dejă mare avânt și avea dejă o organizație puternică. Ele au avut a luptă îndată la început cu mari greutate, având a învinge nu numai neîncrederea populației rurale, ci și a cercurilor conducătoare. Nu mai puțin au avut să lupte cu contra-agitația inscenată de uzurarii și băncile uzurare, amenințate în existența lor. Din motivul acesta, mișcarea a reclamat multe jertfe și a putut înainta numai încet. O cauză pentru care cassele raiffeiseniene n'au putut da rezultate mai de seamă, a fost și lipsa capitalului de operație și a unei legături durabile cu un institut mai mare. O eră nouă pentru mișcarea cooperativă română din Bucovina a început abia după ce a luat ființă ideea unui institut central al cooperativelelor române.

Acest institut — «*Centrala însoțirilor economice române din Bucovina*» — s'a înființat în Martie 1903 și și-a început activitatea la 1 Iunie 1903. Scopul ei este, conform structurii particulare locale sociale și economice a țării, în prima linie a organiza în mod unitar însoțirile economice române din comune rurale și a le procura credit ieftin. Dar nici această centrală nu a împlinit la început așteptările legate de ea, lipsindu-i o conducere energică și conștie. Intreaga povară a primei organizări a purtat-o un singur om, *Grigore Filimon*, care, deși ne-specialist în materie, s'a dedicat cu trup și suflet organizării mișcării cooperative, și al lui este în prima linie meritul, că cassele raiffeiseniene s'au putut peste tot menține în acele vremuri agitate din punct de vedere politic. O nouă eră a început pentru mișcarea cooperativă română din Bucovina cu ajungerea deputatului din parlamentul central *Dr. Florea Lupu* în scaunul prezidial al Centralei, întâmplată la 28 Mai 1905. Sub conducerea probată a acestui bărbat — primul specialist la cârma Centralei — institutul a început a înflori. Prima grijă a nou aleasei direcțiuni a fost de a regulă creditul însoțirilor. A inițiat legături de afaceri cu institute mari financiare din Vest, procurând casselor raiffeiseniene credite însemnate și deșteptând prin măsura aceasta băncile populare române la o nouă viață. Dejă în anul 1908 circulația totală s'a cifrat cu K 32.034.428, care apoi în 1909 s'a urcat la K 93.709.131. Centrala însoțirilor nu s'a restrâns însă numai la organizarea casselor raiffeiseniene, ci după regularea creditului cooperativelelor, s'a nizuit a îmbunătăți situația economică a poporului țaran. Spre scopul acesta s'a înființat în sinul centralei o secție agricolă proprie, a căreia mențiune principală a fost de a exclude comerțul mijlocitor și a aduce pe producători în legătură directă cu consumatorii. În direcția aceasta s'a lucrat cu succes bun, mai ales pe următoarele terene :

1. Până acum câțiva ani eră uz că comercianții cumpărau dela țărani cu prețuri de batjocură productele, pentru a le furniza apoi cu preț bun la magazinele militare de aprovizionare.

Prin aceasta producătorii erau simțitor păgubiți. Cu ajutorul secției agricole a Centralei s'a organizat vânzarea directă a singuraticelor produse din partea producătorilor la magazinele militare de aprovizionare. Încercările dela început au dat rezultate strălucite, încât furnizările pentru armată se fac acum aproape exclusiv direct din partea producătorilor.

2. Pentru a combate uzura cu cerealele, Centrala a cumpărat o moară cu vapor, cu prețul de K 134.000, pentru ca aceasta să cumpere produsele dela producători, să le macine în regie proprie și apoi să vândă făina cu preț moderat la țărani.

3. Pentru a combate uzurăria cu vitele și în parte a micșorării scumpeții alimentelor, Centrala a participat în mod activ la fondarea unei centrale pentru vite în Viena și a înființat cooperative speciale, cari se ocupă exclusiv cu transportul vitelor, direct în piața de vite. Rezultatele de până acum sunt foarte satisfăcătoare și deși întreagă acțiunea se află încă în stadiul începutului, totuși promite un viitor strălucit.

4. Este cunoscută lipsa de pământ în Bucovina. Pentru a micșora, măcar în parte, acest rău, s'au înființat cooperative de arendare, cari iau în arendă moșii deale fondului religios gr.-or. din Bucovina, dând astfel țăranilor posibilitatea de a cultiva, fie și părțile mai mici de pământ. Până în prezent există în Bucovina 5 astfel de cooperative de arendare românești, cari s'au stabilit foarte bine și și-au ajuns pe deplin scopul.

5. Dar pentru a delătură în mod durabil lipsa de pământ, au trebuit parcelate complexuri mai mari de pământ la țărani. Spre scopul acesta Centrala a dat țăranilor întreg sprijinul său, parte direct, parte indirect. Indirect, prin aceea că la parcelarea a trei moșii a acordat țăranilor prin caselle raiffeisienne împrumuturi însemnate. Direct, prin cumpărare a două moșii și anume Petrăuți cu 3.400 jugere, cu prețul de K 1.560.000 și Milișăuți cu 315 jug., cu prețul de K 214.000. Moșiile acestea se vând acum parcelate și cu prețuri moderate la țărani și anume plătește cumpărătorul $\frac{1}{3}$ parte a prețului de cumpărare, iar restul în 10 rate cu 6% interese, parte la cassa raiffeisienă locală, parte la Centrală. Aceasta a înființat pentru combaterea uzurei cu mijloacele alimentare și câteva cooperative de cumpărare și vânzare. Aceasta își dobândesc capitalul de operație pe calea casselor raiffeisienne, astfel că ele nu aparțin direct centralei noastre, ci numai prin mijlocirea casselor raiffeisienne.

6. Bucovina are păduri foarte extinse, cu întindere de vreo 450.000 hectare, cari parte cea mai mare formează proprietatea fondului religios gr. or. din Bucovina, o instituție creată pentru administrarea bunurilor aparținătoare odinioară mănăstirilor românești și confiscate de împăratul Iosef II. Exploatarea acestor păduri s'a aflat până acum aproape exclusiv în mâini particulare — de regulă Evrei, — cari s'au îmbogățit pe

socoteala fondului religiosar și a lucrătorilor. La aceste extinse exploatări de lemne sunt ocupați multe mii de lucrători, cari au fost exploatați prea adeseori fără nici un scrupul, plătindu-li se simbria în loc de bani, de regulă în mijloace alimentare și alte mărfuri — de ce e mai multeori în băuturi spirtoase și alte asemenea. Pentru delăturarea acestor rele s'au înființat cooperative speciale pentru exploatări de păduri, cari au luat în arendă, pe calea ofertelor pe mai mulți ani, cele mai multe păduri ale fondului religiosar — în scop de a le exploată. Cooperativele acestea s'au bucurat de întreg sprijinul Centralei. Înființarea lor a provocat o schimbare radicală a relațiunilor de câștig la muncitori. Anume aceștia primesc acum o simbrie omenească, care li se plătește în bani gata și nimic nu poate caracteriza mai bine această schimbare spre bine decât faptul că în circumscripția unei singure judecătorii procesele provenite din neînțelegerile între patroni și lucrători din cauza simbriei s'au redus într'un an, în 1909, cu vreo 2.000.

7. Pentru a veni în ajutorul singuraticelor cooperative la oferte etc. s'a înființat o secție specială pentru cauțiuni.

8. Afară de cooperativele amintite, Centrala a mai înființat singuratiche cooperative speciale, ca : o cooperativă a cojocarilor, una pentru industria lemnului etc.

* * *

Cu finele anului 1909 au aparținut «Centralei însoțirilor economice române din Bucovina» 158 casse raiffeiseniene și 4 casse sistem Schulze Delitzsch cu 26.095 membri și un magazin central de mărfuri cu 1.447 membri. La conducerea cooperativelor iau parte preoți, învățători și țărani.

Pentru propagarea spiritului cooperativ în cercuri cât mai largi, Centrala aranjează în fiecare an cursuri speciale asupra cooperativelor și foloaselor lor. Situația materială a Centralei o reoglindează următoarele date : părți fundamentale K 92.897, rezerve K 17.002, depozite spre fructificare K 415.813, profit net pe 1909 K 14.815.

Scrisoare către redacție.

Onorată Redacție,

Albina este citită cu multă însuflețire de poporul român din comună Mihoveni (Bucovina).

Cuprinsul ei bogat de diferite învățături, istorii etc., e supt cu multă sete. Deie Dumnezeu ca această revistă să se susție încă mulți și iar mulți ani, spre binele și progresul tuturor Românilor.

Ne subsemnăm cu deosebită stimă :

Dimitrie Corjan, învățător; Nicolae Popovici, paroh.

Congresul învățământului primar.

În August trecut, s'a ținut la Paris un congres internațional al învățământului primar.

Ședința de deschidere a fost prezidată de un inspector general al învățământului, delegat de Ministrul Instrucțiunii.

La adunarea aceasta au luat parte membri ai corpului didactic primar din cele mai multe țări ale Europei. Organizarea congresului se datorește biuroului internațional al *federațiilor primare*.

Acest biurou s'a constituit în anul 1905 la Liège (Belgia) și are de scop să ajute a se schimba între federațiunile din diferite țări, documentele relative la învățământul primar în vederea îmbunătățirii metodelor de învățământ, a programelor și a legislațiunilor școlare. Biuroul își propune și să propage ideia păcii universale, învățând iubirea și respectul popoarelor între ele. Această vastă federațiune cuprinde 363.000 de învățători din diferitele federațiuni din Germania, Anglia, Belgia, Boemia, Bulgaria, Danemarca, Franța, Luxemburg, Olanda, Suedia și Elveția.

Biuroul internațional s'a adunat în 1906 la Mînich, în 1907 la Paris, în 1908 la Londra, în 1909 la Praga. Acî s'a hotărît ținerea ultimului congres de care vorbim în acest articol.

Chestiunile ce au format programul de discuție al congresului au fost următoarele :

- 1) Situația statistică școlară în diferite țări, din punct de vedere al rezultatelor obținute.
- 2) Obligațiunea școlară. Necesitatea ei. Cauzele pentru cari nu reușește pe deplin în țările unde este așezată în mod legal.
- 3) Scopul și obiectul învățământului științific în școala primară.
- 4) Pregătirea profesională a membrilor corpului didactic și a personalului administrativ.
- 5) Educațiunea postșcolară în diferite țări. Rolul puterilor publice. Rolul institutorului. Rolul inițiativei private.

Pentru prima dată a fost și țara noastră reprezentată la acest congres. D-nul Ministru al Instrucției a delegat pe d-nii : Saxu, institutor din București, I. Dumitrașcu, institutor din jud. Buzău, și Petre Rădulescu, institutor din județul Argeș, să reprezinte România la această adunare de dascăli. Acești delegați au făcut comunicări arătând situația învățământului primar în România.

Iată câte-vă din concluziunile votate de congres :

- a) Clasele să nu aibă mai mult de 50 elevi.

b) Obligativitatea să se înscrie în lege, iar unde e să se aplice cu rigoare.

c) Să se îmbunătățească starea localurilor de școală.

d) Să se introducă în lege obligația până la 14 ani.

e) Să se desființeze clasele de-o jumătate de zi în școlile primare.

f) Să se îmbogățească materialul necesar pentru studiul științelor naturii, să se dea fonduri pentru excursiuni și călătorii cu școlarii.

A.

Către abonații noștri.

Am intrat în al XIV-lea an. Rugăm pe prietenii noștri să stăruie a face noi abonați, încunoștiințând pe cei ce ar dori să se aboneze, că vor primi revista numai dacă vor trimite odată cu cererea de abonament și costul abonamentului de 5 lei pe an.

Reamintim prietenilor și abonaților noștri, că cine ne face cel puțin **cinci** abonați, din nou pentru anul curent, și trimite banii odată cu numele lor, au dreptul la un abonament gratuit, fie pentru biblioteca școlii, fie pentru parohie, cerc literar, etc.

În anul al 14-lea ea și în anul trecut, vom da abonaților noștri ca premiu **4 tablouri colorate**, copii după artiști renumiți din străinătate sau din țară, cum și alte îmbunătățiri despre cari vom vorbi în numerile viitoare.

Pentru elevii de gimnazii, licee, seminarii, școli normale etc., dacă se abonează cel puțin **cinci** din aceeași școală, le acordăm abonament redus, adică lei **4,20** pe an, în loc de 5 lei.

Pentru absolvenții de școli primare din comunele rurale, reducem abonamentul la **patru (4)** lei pe an, fie că se abonează unul singur, fie o grupă de mai mulți inși la un abonament. Cererea de abonament în acest caz trebuie făcută prin dirigintele școlii sau prin preot.

În tot cazul cererea de abonament trebuie neapărat însoțită de plată, altfel nu se va satisface. Abonamentele se fac și se plătesc numai pe un an întreg.

Regularitatea cu care de 14 ani apărem, bogatul material ce am publicat în acest timp și numărul cel mare de ilustrațiuni ce dăm în fiecare număr, sunt o garanție că revista este așezată pe baze solide și se bucură de sprijinul și încrederea tuturor.

ADMINISTRAȚIA.

BOALELE OILOR ȘI CAPRELOR

Păduchii.

Pricina dezvoltării păduchilor la oi și capre este neapărat molipsirea. Odată păduchii luați de o oaie dela o alta păduchioasă, ei se prăsesc, dacă, bine înțeles, sunt lăsați în pace, nesupărați prin îngrijiri de curățenie.

Oile slabe, fără putere și mai ales acelea cari au miel la uger, sufer mai des de păduchi.

Păduchii oii trăesc la rădăcina lânii și se hrănesc cu sucul lânii, cu sânge și cu sfărămături de mătreață.

Oaea bolnavă are atârnat de firele de lână corpuri lucitoare ca niște mici sâmburi de măr.

Aceste mici corpuri, nu sunt ouă sau lindini, ca la păduchii omului bunioară, ci o vârstă deosebită a păduchelui.

Resfirându-se mițele de lână, găsim la rădăcina lor, în apropiere de piele, păduchi; la oile la cari ei sunt numeroși, lâna este încurcată, încâlcită, pe alocurea căzută.

Înțepăturile păduchilor, produc grozave mâncărimi, cari silesc pe oi a se scărpină, frecându-se de lucrurile tari din apropiere, rătăcându-se cu picioarele dindărăt, mușcându-se cu gura. Ei se înțâlnesc peste tot corpul oii; când însă lâna e scurtă tunsă, atunci pentru a scăpa de dinții oii, se îngrămădesc către cap, în apropierea urechilor și coarnelor.

În *contra păduchilor* se întrebuițează zeama de tutun, fierbându-se 30—50 de grame, adică cam cât ai lua într'o mână, foi de tutun, într'o oca de apă; se strecoară și se store apoi foile fierte.

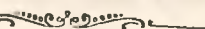
Zeama aceasta se pune într'o sticlă astupată bine cu dop de plută, străpuns cu o pană de găscă, în așa chip, în cât să nu curgă din sticlă decât puțin, prin țeava de pană. Ciobanul prinde oaea cu păduchi, o ține strângându-i capul între picioare, și apoi cu mâinele resfiră lâna, ciuruind din sticlă apă de tutun, pe părțile unde sunt păduchi.

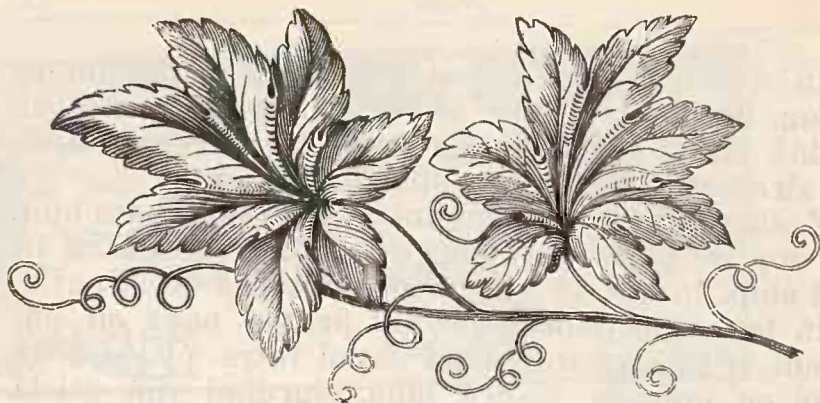
Irimia Popescu
Medic veterinar.

Un colț al Palatului din Potlogi.

(După «Bulet. Com. mon. istorice».)

Îngrijirea Viilor

Filoxera și maņa.

Filoxera este un insect mic care abia se vede cu ochiul liber. Ea are șase picioare, două fire la cap, ochi și un cioc lung cu care atacă rădăcinile viței și suge mázga. Filoxera care ne-a devastat aproape trei părți din viile țării, se înmulțește foarte repede. Pe rădăcina viței se face nor de insecte d'astea și o prăpădesc. Vița atacată de ea nu mai are cu ce să se hrănească și se usucă, pierе.

Vița într'un an nu se usucă decât cea tânără, iar când este bine înrădăcinată se luptă cu boala 3—5 ani și se cunoaște de departe că este bolnavă fiindcă nu mai dă înainte, se îngălbenește mai de vreme, lăstarii rămân scurți și foile mici. Parte din goange de pe rădăcină când ajung în al doilea an de viață, cam prin luna lui Iunie, se schimbă într'o musculiță mică care iese deasupra, se ridică în sus și fiind luată de vânt se poate duce peste ape și dealuri în alte podgorii. Dar ea se duce și altfel: luată de trenuri, căruțe, de oameni, pe haine, pe orce; așa se respândește ea din vie în vie, din țară în țară. Ea a fost adusă din America pe viță, întâi în Franța, apoi în alte țări și a ajuns și la noi.

Maņa care vatămă și ea viile este un mucegai sau o ciupercă care se vede bine cu ochianul. Și ce se vede? Niște fire care șerpuesc înăuntru foii, și care sunt cuibul ciupercii; din aceste firisoare pleacă altele, care ies afară, prin pelița dedesubt a foii și poartă în vârful lor sămânța, care este praful ce se vede când îl iei pe deget. În praful acesta sunt mii și mii de semințe care la cea mai mică adiere de vânt se duc și cad pe fața deasupra altor foi, unde stau, fără să încolțească, dacă vremea este uscată; iar când cad ploile,

rouă și mai cu seamă ceață, încolțesc îndată și își înfig rădăcinile în foaie și d'aci crește înainte și foaia se înbonăvește tot mai rău.

Din pricina manei foile sunt ca bătute de brumă, strugurii pătați, iar lăstarii par arși, parte cu ochii înegriți. Când mana lovește o vie, uscarea merge mult mai repede.

După cum vedem, cu vița noastră s'a isprăvit! Numai altoind-o pe vița americană putem să facem vii din nou, fiindcă e știut că rădăcinile de viță americană nu mor din pricina filoxerei.

Pentru a face ca mana să nu mai aibă putere asupra viței, trebuie să stropim vițele cu zeamă de piatră vânătă.

Pentru a face zeamă de piatră vânătă, se ia o puțină și se pune în ea apă, lăsând-o puțin goală. În apa din puțină se bagă apoi un săculeț sau un coș cu piatră vânătă. Apa din puțină trebuie însă măsurată și pentru aceasta este destul să știm cât ia puțină. Să zicem că ia 30 decaltri, adică 300 litri. Piatra vânătă o punem tot cu măsura, și anume: 4 $\frac{1}{2}$ kgr. adică câte 1 $\frac{1}{2}$ kgr. piatră vânătă la suta de litri de apă. După ce s'a topit bine piatra vânătă, adică când n'a mai rămas de loc în săculeț sau în coș, apa capătă o culoare cam verzuie. În această apă de piatră vânătă punem și var stins, dintr'un vas deosebi de lângă puțină. În cazul de față trebuie 3 kgr. var stins adică câte 1 kgr. pentru 1 $\frac{1}{2}$ kgr. piatră vânătă.

Varul acesta e din cel care se stinge ca de obicei. Se întinde bine cu apă până se face un fel de lapte, se lasă să se răcorească, și apoi se toarnă încet, încet în putina cu apă de piatră vânătă, având grije să tot mestecăm mereu.

Varul se pune în apa de piatră vânătă ca s'o mai lege, căci altfel singură, pusă pe foi, le arde.

După o jumătate de ceas de odihnă zeama este bună și putem stropi via cu ea.

Stropitul se face cu o mașină numită pulverizator. Pulverizatorul Vermorei numit astfel după numele inventatorului, este foarte bun și costă cam 40 lei.

Zeama de piatră vânătă nu tămăduiește o vie bolnavă, ci oprește numai boala în loc, adică o apără. Prin urmare trebuie ca foile să fie în totdeauna cu piatră vânătă pe ele, adică stropite.

Întâia stropitură se dă înainte de înflorire, cam între 20—25 Maiu cu zeamă slabă având $\frac{1}{2}$ kgr. piatră vânătă la suta de litri apă, iar a doua se dă la 2—3 săptămâni după înflorit, cam pe la 10—15 Iunie, și cu zeamă mai tare, adică cu 1 $\frac{1}{2}$ —2 kgr. piatră vânătă la suta de litri de apă și 1 $\frac{1}{2}$ var nestins. De regulă trebuie să mai stropim și în Iulie și tot cu zeamă tare. În anii ploioși stropim de 4 ori

și chiar de mai multe ori, căci ploaia spală piatra vânăță de pe foi.

Nu numai vița cu rod trebuie stropită, ci și cea tânără, altoii în verde, altoii în uscat în școală, și acești cu atât mai mult, cu cât tocmai pe ei mana îi prăpădește mai repede și au deci mai mare nevoie de apărare adică de stropit.

Aceste învățături și povețe foarte folositoare, trebuie să o spun, le-am rezumat de pe o carte scrisă de d-l Dobre Rădulescu, un specialist în materie și șef de cultură la Domeniul Coroanei Sadova.

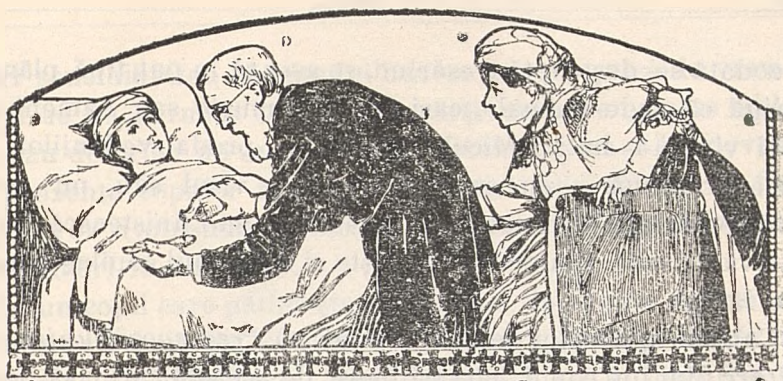
D. Teleor.

Datoria de umanitate.

de I. M. RIUREANU.

Petre Verusi, după ce terminase studiile în gimnaziul Lazăr, plecase în Italia ca să se perfecționeze în pictură. Când ajunsese la Modena, ne mai având bani de cheltueală, rugă pe un tocilar să-i găsească o locuință estină la niscarivă oameni de inimă și cum se cade. Meșteșugarul îi oferì jumătate din locuința sa. Tânărul încercă apoi să caute ceva de lucru, dar cum să găsească într'o țară cu atâția pictori! Cu toate astea, tocilarul nu se descuragiă: îi plăti cheltuețele și-l consolă. Când Verusi căzù bolnav, Modenesul se sculă mai de dimineață și se culcă mai târziu, ca să câștige mai mult, și ast-fel înlesni necesitățile străinului, care scrisese familiei despre starea în care se află. Tocilarul îl îngrijî pe tot timpul îndelungatei sale boale. După câteva zile de la întremare, Verusi primî din țară o sumă bunicică și alergă la tocilar ca să-i plătească.—Nu, domnule, îi răspunse generosul bine-făcător; aceasta e o datorie pe care ai s'o împlinești și d-ta către cel d'întâiu om onest ce vei găsi în nenorocire; eu eram dator altuia această binefacere, și eată că mă plăti de ea. Nu uită să faci și dumneata tot astfel îndată ce ți se va prezintă ocaziunea.

(«Bușele exemple», Buc. 1909).

DIN ZIARE ȘI REVISTE.

Spaimetele de noapte ale copiilor.

Spaimetele de noapte ale copiilor sunt accese repezi de frică, ce surprind copilul în timpul somnului. Ele se întâmplă atât la copiii de câteva luni, cât și la copiii mai în vârstă, de 8—10 ani. Sunt mai dese la copii în timpul înțercării; la copii mari, accesele nu revin de cât odată sau de două ori pe săptămână, la cei mici accesele de spaimă revin aproape în fiecare noapte. Aceste turburări se ivesc în mijlocul somnului, cam pe la miezul nopții. Copilul se deșteaptă deodată în prada unei spaimete grozave, cu ochii deschiși, țipă, plânge. În timpul acestor accese, copilul e fără conștiință, nu recunoaște pe cei din jurul lui, nimic nu-l poate mângâia, nimic nu-l poate liniști. — După câtvă timp adoarme iarăși. Adouazi nu-și amintește nimic din ceea ce s'a petrecut.

Spaimetele de noapte sunt de două feluri: 1. Sunt copii mici cărora le e frică în întuneric, cari plâng să nu se stingă lumina și cari nu pot adormi decât când camera e luminată. Asemenea copii trebuie obișnuiți să doarmă în întuneric, dar nu trebuie să se facă aceasta deodată și în mod brusc. 2. Spaimetele de noapte sunt o adevărată boală, se observă la copii între 2 și 7 ani. *După ce copilul a mâncat la masă cu părinții săi, a băut puțin vin, s'a îndopat cu miez de pâne, cu sosuri, cu zaharicale, cu fructe crude și indigeste, se culcă, adoarme într'un somn adânc și agitat, nădușește se svârcolește în pat, murmură cuvinte neînțelese sau geme,*

Deodată se deșteaptă tresărind, se așează în pat, țipă, plânge, strigă că vede animale, cari vin să-l muște sau oameni răi cari vin să-l bată. Micul bolnav în prada vedeniilor, și care continuă — cu ochii deschiși — visul său, nu recunoaște părinții, cari caută — în zadar — să-l liniștească. După câteva minute, spaima se risipește și sermanul copilaș adoarme iarăși.

Cauzele spaimelor de noapte sunt: a) *Predispozițiunile ereditare*. Mai toți copiii cari pătinesc de această curioasă boală nervoasă, sunt copii degenerați, viitori epileptici, histerici, născuți din părinți nervoși, epileptici, histerici; b) La această predispozițiune ereditară intervin *auto-intoxicațiunile digestive*, turburări dispeptice, turburări gastro-intestinale atât de dese la copii, greșeli de igienă sau de regim, intoxicațiuni alimentare prin alimentațiune prea abondentă și prea grea, abuz de băuturi prea tari și prea excitante, alcool, vin, ciai, cafea (alcoolizațiunea doicei cauzează dispepsii și gastro-enterite la sugaci), dilatațiune de stomac și intoxicațiunea cu unele medicamente (belladonă, chinică), luate în doză prea mare sau mult timp continuate. c) In unele cazuri copiii au spaima de noapte *reflexe* cauzate de prezența viermilor: (viermuși — oxiuri vermiculari, limbrici, panglică) la șezut sau în intestin.

Infine la orice copil care pătinește de spaima de noapte, trebuie să se observe starea constituțională organică și nervoasă.

În adevăr, spaima acestora sunt uneori un simptom precoce (ce apare de timpuriu) al histeriei, epilepsiei neurasteniei, *meningitei tuberculoase*, sifilisului meningelor (membranelor ce învelesc creierul).

Profilaxia. Pentru a preveni spaima de noapte să nu se dea copiilor nici o băutură alcoolică (vin, bere, cidru etc.), nici o băutură excitantă (ciai, cafea), să se restrângă cantitatea lichidelor (apă, lapte), ce copilul bea la fiecare masă, căci copiii cari beau mult, fie-chiar numai apă, sunt adesea supuși la terori nocturne. Cantitatea alimentelor ce se dă copiilor să fie mică și să fie date sub o formă lesne asimilabilă (sub formă de puree). Copiii vor fi feriți de tot ce poate

mări sensibilitatea sistemului nervos; se vor culcă de vreme, nu li se va permite să citească cărți unde se găesc tablouri sau descrieri de scene înspăimântătoare, nu se va povesti în prezența copiilor fapte ce i-ar putea impresiona. În fine copiii vor fi obișnuiți a face zilnic exerciții fizice moderate, preumblări la aer liber.

La un copil care pătimeste de spaime de noapte trebuie să se observe dacă nu e cumva *constipat*, în care caz se va combate constipațiunea, dând copilului 1—2 lingurițe de ulei de ricin. În caz de viermuși la șezut sau de viermi în intestin trebuie să se recurgă la ajutorul unui medic. Băile căldicele prelungite, făcute seara înaintea culcării, au bune rezultate.

(Profilaxia).

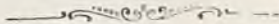
DOCTOR BINDER.

Morți păstrați în sare ori în miere.

În vechime păstrau leșurile morților fie în sare, fie în miere. În sare puneau animale ciudate, de pildă viței cu două capete, sau gemeni lipiți între ei. Animalelor mari le făceau aceeași cinste. Așa, la curtea împăraților se puteau vedea hipopotami din Egipt ținuți în saramură. Lui Constantin cel Mare i-au trimis din India un Orang-utan păstrat în saramură. L-au putut privi multă vreme locuitorii din Roma-nouă.

Regele Cleomenes al Lacedemonenilor ținea în miere capul prietenului său și-i spunea toate planurile. Nu doar că prietenul le auzea; dar Cleomenes făcuse jurământ să împărtășească prietenului toate planurile și se ținea de cuvânt.

Pagina glumeață.

„Ca să ascuți bine este și sfatul unei naveste“

de

ANTON PANN.

Ilustrațiuni originale de D. Stoica.

*Nastratin Hogea la multe a se gândi nu i plăcea
Și cam pătimiă adesca după cele ce făcea.*

*Odată cârmuitorul al aceluia județ
Acî 'n sat pentru o seară poposind ca un drumeț,
Și văzând el că săteni cu mari și cu mici alerg,
Care de care mai bune plocoane să-i ducă merg,
Socotî Nastratin Hogea, mai jos a nu se lăsa,
Și ca ce lucru să-i ducă întrebă nevasta sa.
El zicea gutui să-i ducă, ea, ba, zmochine-i zicea,
Și părerea între dânsii unul altui nu-i plăcea.
Disputându-se ei astfel ca la un minut de ceas,
Ca să ducă tot zmochine nevasta lui l-a rămas.*

*Deci din țom cele mai coapte zmochine el culegând,
Și'ngrab la cârmuitorul cu dânsese alergând,
Se uită cârmuitorul, și știindu-l cam bufon,*

— *Dar tocmăi zmochine, zise, gășiși să-mi aduci plocon ?
Și cum sta'n genuchi cu coșul ca fiește ce supus,*

Cârmuitorul îndată pe slujbașii săi a pus,
Să ia acele zmochine și fiecare pe rând
Să-l lovească'n cap cu ele toți cu câte una dând.
Când lui Nastratin aceasta slujitorii o făcea,

El la toată lovitura, bodaproste le zicea.

După ce striviră toate zmochinele în capu-i gol,
Îi zise cârmuitorul: «Ridică-te de jos, scoal',
«Și îmi spune adevărul de ce (voi să știu și eu),
«La fie ce lovitură tu ai mulțumit mereu?»

Răspunse Nastratin Hogeia: — «Să îți spui; — ca un sărac,
«Neavând nici o putere vreun plocon mai bun să-ți fac,
«Am sfātuil cu nevasta să-ți aduc niște gutui,
«Ea zicea s'aduc zmochine, eu în contră îi stătui,
«Iar în cele de pe urmă de gura ei m'am supus,
«Și aceste puținele zmochine fi le-am adus.
«De aceea când în capu mi zmochinele moi simțiam
«De sfātuirea nevestii mulțumirile făceam,
«Că de aduceam ploconul gutui precum ziceam eu,
«Atuncia eră să fie vai de acest cap al meu!
«De aceea este bine ca s'usculți și să înveși
«Și o povață de a femeii din patruzeci de poveși.
«Că iată eu, cu'ntâmplare, prin povața ce mi-a dat,
«Cu aceste moi zmochine scăpai cu capul nespert».

(„Năsdărăniile lui Nastratin Hogeia”)-

Cum ne jucăm ?

- Să ne jucăm *de-a călătorii*, zice Georgică.
- Cum?
- Aşa. Ne adunăm câți suntem aici și tragem la sorti numele aceluia care va face pe călător. Indată cel ieșit pleacă și noi alegem numele unui oraș unde

trebuie să se ducă. Când e gata, îl chemăm. El trebuie să ghicească orașul. Ca să ghicească, ne pune mai multe întrebări: În ce țară este? E lângă mare? E lângă fluviu? E lângă munți? ș. a.

Dacă ghicește, se așază pe scaun și tragem la sorti altul dintre noi. Dacă nu ghicește, îi dăm un bagaj (un scaunel, o carte ș. a.) ca să le ție în mână până o ghici.

Dacă spune 4 orașe și tot nu ghicește, îi spunem noi și-l dăm iar afară până alegem alt nume și așa mai departe.

Despre Concubinaj.

C. S. Preotul N. Dărăngă, ne trimete un articol despre această importantă chestie a concubinajului (traul fără cununie). Reproducem aci câteva pasagi.

Care-s cauzele întinderii lui și apoi care-s mijloacele de îndreptare?

La prima întrebare răspundem :

În primul loc negreșit, e puțină grijă de moralitate pe care o arată unii locuitori, mai ales din orașe, care nu vrea să mai țină seamă de obiceiurile și legile civile și bisericești, ci caută pecăt posibil să se sustragă dela ele.

În al doilea loc, e neștiința, ignoranța în care se află poporul din punct de vedere al legilor civile și bisericești.

Neștiind aceste legi, nu știe în acelaș timp nici binefacerile, nici relele urmări ce decurg din conformarea și neconformarea cu ele și în consecință mulți trăesc în nelegiuire o viață întreagă fără să-și dea sama de relele urmări la la cari se expun atât ei cât și copiii lor.

Ceeace face însă ca acest rău să dăinuiască, e multiplicitatea formalităților, ce se cer pentru desfacerea primei căsătorii și contractarea unei noi căsătorii. Sunt mulți, cari trăesc cu anii în nelegiuire din cauză că nu se pot desface decât foarte cu greu de prima căsătorie. Sunt divorțuri cari durează cu anii și la cari trebuie să se cheltuiască sute de lei, așa că bietul om văzând că pierde atâta timp și cheltuește atâția bani, dela o vreme se desgustă și preferă să trăiască în concubinaj decât să se mai ocupe de divorț. În parohia mea am multe cazuri de acestea.

Sunt mulți însă, cari sunt liberi de-a contracta o nouă căsătorie și totuși nu o fac. De ce? Fiindcă formalitățile ce se cer, sunt cam multe și cheltuelile prea mari. Se zice că aceste formalități s'au mai simplificat și cheltuelile s'au mai micșorat. Se poate, dar aceasta s'a făcut mai mult pentru poporul dela țară; pentru orașeni însă, puțin de tot sau mai deloc. Formalitățile destul de mari și taxele deasemenea.

Între mijloacele pentru combaterea răului, intră în primul loc, simplificarea pecăt e posibil a formalităților de căsătorie, precum și scutirea de taxă, dacă nu de cea a timbrului, cel puțin de cea comunală (verbesc pentru cei lipsiți de mijloace).

Apoi explicarea de către cei în drept a urmărilor rele la cari sunt expuși cei ce trăesc în concubinaj, precum și urmașii lor. Aci rolul cel mai mare îl au preoții.

Pr. N. Dărăngă.

Biserica «Cuvioasa Paraschiva», Târgu-Frumos.

SFATURI PRACTICE

Ca să scoți dopul.

Câteodată dopul unei sticle este așa de tare prins încât, dacă vrei să-l tragi cu putere, spargi gâtul sticlei. Ca să nu ți se întâmple aceasta, pune sticla pe masă, ține-o cu mâna stângă de gât, iar cu dreapta mișcă dopul la dreapta și la stânga.

Dacă nu merge, pune o picătură de untdelemn împrejurul dopului sau cufundă gâtul sticlei în apă caldă.

În orice caz, nu te supără, și nu uită că răbdarea e mai bună.

Sămânța de mac ca nutreț pentru paseri.

Multora nu va fi cunoscut, că sămânța de mac este un nutreț foarte bun pentru hoarele outoare, fiindcă conține multe din materiile, din care sunt compuse și ouăle. Sămânța o usucăm bine, o măcinăm și adăugăm puțină făină; facem turte de mărimea jimblelor, cari le coacem în cuptor. Turtele acestea le sdrumicăm și le amestecăm nutrețului.

(Economia).

Licitațiuni.

— Se publică spre cunoștință g-lă că în ziua de 4 Noemvrie 1910 orele 10 de dimineață se va ține licitațiune cu oferte închise în localul pepinierii Petrosa din județul Buzău pentru vânzarea sculelor și obiectelor scoase din uz dela acea pepinieră și anume: 5 sape de fier, 2 coase, 2 perechi foarfeci mari, 8 foarfeci mici, 3 cazmale, 3 greble de fier, 11 bricege de altoit, 2 lămpi, 3 găleți de fier, 1 stropitoare de tablă, 2 căpățele de piele, 2 căpestre de piele, 1 furtun de cauciuc și 2 perii de sârmă.

Concurenții pentru a putea fi admiși la licitație trebuie să depună o garanție de 10% din prețul oferit în numerar sau în efecte publice garantate de stat și să se conformeze art. 72—83 din legea contabilității g-lei a statului, al cărui copris textual îl vor găsi afișiat în sala de licitațiune.

— În ziua de 18 Noemvrie 1910, ora 10¹/₂ a. m. se va ține la Eforie, B-dul Elisabeta, licitație publică cu oferte închise, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construirea unei case de locuit pentru grădinarul Eforiei la Sinaia.

Devizul fiind în sumă de lei 4.417.

Supra oferte și oferte condiționale nu se primesc.

Condițiunile, planurile și devizele se pot vedea la Eforie, Serv. Domenial, în toate zilele de lucru, între orele 10¹/₂—12¹/₂ a. m.

„STEAU A“

Societatea „*Steaua*” lucrează pentru întinderea învățaturii în popor, prin tipărirea și răspândirea de scrieri și publicații morale, patriotice și de folos practic, și pentru împiedecarea, prin toate mijloacele legiuite, a răspândirii de scrieri și publicații imorale, sau cu tendințe contrarii statului și ideii naționale române.

În acest scop publică și o bibliotecă populară, din care au apărut până acum următoarele cărțițele a câte 20 de bani :

No. 1. *Din Țara Băsarabilor*, de G. Coșbuc — un rezumat al Istoriei noastre naționale, dela colonizarea Dacilor până la Războiul pentru neafărare din 1877 — 78.

No. 2. *Foloasele învățaturii*, de P. Dulfu — o descriere a stării de azi a sătenilor noștri în asemănare cu a celor din țările apusene și mijloacele de îndreptare.

No. 3. *Minunea vieții și cheia lumii*, de Th. D. Speranția — o povestire morală și instructivă.

No. 4. *Grădina de legume*, de Ioan Hășeganu — tratat de grădinărie.

No. 5. *Medicul poporului*, partea I, de Dr. I. Felix — povește practice de igienă.

No. 6. *Avem cu ce să ne mândrim*, de T. Dutescu-Duțu — spicuri din Istoria și Literatura națională, cu indemnuri pentru săteni la învățatură.

No. 7. *Medicul poporului*, partea II, de Dr. I. Felix — povește pentru păstrarea sănătății.

No. 8. *Biserica Ortodoxă Română*, de I. Michălcescu și Victor Puiu — explicațiuni asupra slujbei bisericesti și a picturilor murale din Biserică.

No. 9. *Ștefan-cel-Mare*, de Alex. Lepădatu — povestire populară a faptelor și războaielor purtate de Marele Domn al Moldovei.

No. 10. *Ce se poate învăța dela un drum lung*, de Dr. I. Simionescu — povestiri însoțite de exemple din viața sătenilor din țări străine, spre a folosi ca pilde țăranilor noștri.

No. 11. *Comoara Dorobanțului*, de Mihail Sadoveanu — pildă despre un om rău năvălit și stricat din pricina beției, care, în urma unor întâmplări, s'a îndreptat pe calea cea bună, devenind un gospodar de frunte în satul său.

No. 12. *La Răscruce*, de I. Slavici — povestire morală cu pilde cum trebuie să se poarte omul în societate și cum să iubească pe Dumnezeu.

No. 13. *Domnul Tudor din Vlădimiri*, de N. Iorga — schiță biografică amănunțită despre Tudor Vladimirescu.

No. 14. *Pământul și Țara noastră*, de Aldem — o schiță geografică și economică a României.

No. 15. *Românii de pește Carpați*, de I. Russu Șirianu — studiu statistic.

No. 16. *Românii și Dacii*, de Dr. I. Lupăș — povestire populară, despre războaiele dintre Romani și Daci și despre obârșia și alcătuirea poporului românesc.

No. 17. *Satul Grivița*, de N. Rădulescu-Niger — povește despre agricultura și gospodăria sătenilor.

No. 18. *Cum ne putem feri de boatele motipsitoare*, de Doctorul Urechiu — lămuriri și sfaturi folositoare și trebuitoare tuturor pentru buna îngrijire și păstrare a sănătății.

No. 19. *Superstițiunile păgubitoare ale poporului nostru*, de George Coșbuc.

No. 20. *Antim Ivireanul*, de N. Dobrescu — schiță despre viața acestui vlădică, care a fost unul din cei mai însemnați, de cari am avut parte în trecut.

Societatea a scos și următoarele 5 tablouri în culori, executate artistic pe hârtie cromo:

	Bani
Portretul M. S. Regelui României	0.50.
„ „ „ Reginei României	0.50.
„ „ „ A. S. R. Principelui Ferdinand	0.50.
„ „ „ „ Pincipesei Maria	0.50.
„ „ „ „ lui Ștefan cel Mare, Domnul Moldovei	0.50.

Administrația publicațiilor este la librăria C. Sfetea, București, piața Sf. Gheorghe, iar pentru cererile de *inscriere ca membri*, a se adresa d-lui Sp. Haret, București, str. Verde.

Cotizația este de cel puțin *doi lei* pe an, iar pentru învățători, preoți rurali și săteni, de cel puțin *un leu* pe an. Fiecare membru este îndatorat ca, în cel d'întăiu an după primirea sa, să facă a se primi în Societate cel puțin alți doi membri noi.

În schimb fiecare membru primește câte un exemplar din cărțile sau tablourile publicate de societate anual.

Comitetul : *Președinte*, Ion Kalinderu, *Membru al Academiei Române.* — *Vice-președinte*, Sava Somănescu, *mare proprietar, fost senator.* — *Administrator și casier*, Spiru C. Haret, *Ministru, profesor universitar.* — *Secretar*, Const. Banu, *profesor secundar, fost inspector școlar.* — *Membrii :* Petre Garboviceanu, *Administrator al Casei Sf. Biserici Autocefale Ortodoxe Române, profesor la Seminarul Central și Director al Șc. Normale a Societății pentru învățătura poporului român ;* I. Dimitrescu Procopie, *senator, Primar al Capitalei; M. Vlădescu, fost Ministru, profesor universitar; Cristu S. Negescu, fost administrator al Casei Școlaelor, profesor secundar; Pompiliu Eliade, profesor universitar.* — *Cenzori.* Const. Alimăneșteanu, *inginer de mine; Preotul econom* Const. Ionescu, *profesor secundar; Const. Alexandrescu, institutor.*

Membrii înscrși și cotizațiuni plătite (urmare).

Dumitru Vârlaiu (Piscu), 1 leu; Smarandache I. Stănică (Piscu), 1 leu; Dobre Rădulescu (Vii), 2 lei; Florea Ciobanu (Vii), 1 leu; Ioan Georgescu (Vii), 1 leu; Ion G. Avram » 1 leu; Petre Trușcă (Vii), 1 leu; Ion Ilie Staicu » 1 leu; Nuță M. Albu (Vii), 1 leu; Manafu Oprea » 1 leu; Marin Șoimu (Vii), 1 leu; Pavel Stan Gaiceanu » 1 leu; Stan Cojocaru (Vii), 1 leu; Vasile Niță » 1 leu; Tudor N. Bârșghie (Vii), 1 leu; Ștefan I. I. Barbu » 1 leu; Ion M. Preda (Vii), 1 leu; Gheorghe Piscopu » 1 leu; Marin M. Ilie (Vii), 1 leu; Marin I. Ștefănică » 1 leu; Călugăru Filig (Vii), 1 leu; Cârstea Florea » 1 leu; Dumitru Atanasiu (Damianu), 2 lei; Stan Gană (Damianu), 1 leu; Ion Florea (Damianu), 1 leu; Alexandru Cristescu (Piscu), 2 lei; Alexandru Iosa (Piscu), 2 lei; Ion Negrilă (Piscu), 1 leu; Ion Caramatin (Piscu), 1 leu; Mihai David (Piscu), 1 leu; Filiman Climent (Piscu), 1 leu; Gheorghe Spătaru (Piscu), 1 leu; Ion Fl. Mitricoașa (Piscu), 1 leu; Gheorghe Ștefan (Piscu), 1 leu; Dumitru Hagiu (Piscu), 1 leu; Ștefan Ilie Andrei (Piscu), 1 leu; Nicolae Afranie (Piscu), 1 leu; Dumitru Casapu (Piscu), 1 leu; Nicolae Ghenădescu (Coclitu), 2 lei; Ștefan Popescu (Coclitu), 2 lei; Matei Dobrotescu (Coclitu), 2 lei; Dumitru Stoenescu (Coclitu), 2 lei; Gheorghe Nicolaescu (Coclitu), 1 leu; Ion I. Vlad (Coclitu), 1 leu; Ion I. Petrică (Coclitu), 1 leu; Ion Neagu (Coclitu), 1 leu; Const. P. Cioară (Coclitu), 1 leu; Ion Dârman (Coclitu), 1 leu; Filip M. Ștefan (Coclitu), 1 leu; Grigorie Ghițulan (Caclitu), 1 leu; Oancă Turcilă (Coclitu), 1 leu; Alexandru Danciu (Coclitu), 1 leu; Ion St. Păun (Coclitu), 1 leu; Ion R. Nica (Coclitu), 1 leu; Gheorghe T. Călin (Coclitu), 1 leu; Stoian Iovanovici (Coclitu), 1 leu; Gheorghe Popescu (Odaia), 2 lei; Marcu Ionescu (Odaia), 1 leu; Ion Georgescu (Odaia), 1 leu;

(Va urmă).

Depozit general pentru România de Mașini și unelte, ingine Marcus & Berlescu, București, str. Doamnei, 21. «Lăptării model» din renumitele Fabricii:

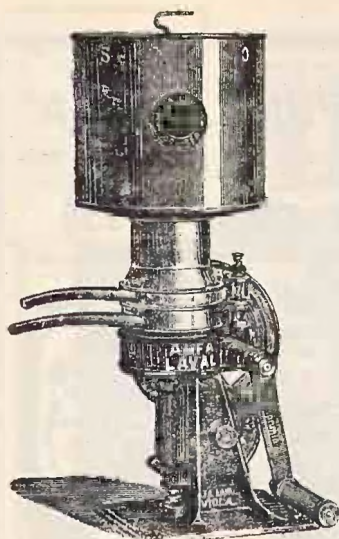
ALFA-SEPARATOR

DIN

STOCKHOLM. Paris, Berlin, Viena, Budapesta

și din fabrica

Bergedorfer Eisenwerk, Soc. anon. Bergedorf.

Se găsesc în permanență în depozit:

Separatoare Alfa-Laval, putinele de unt, mașini și scânduri de frământat untul, încălzitoare și recitoare de lapte, căni și bidoare, aparate pentru controlul și analiza laptei, forme de unt, hârtie pergament etc.

Unelte pentru creșterea vitelor, trocare, sonde, foarfece de tuns, mărci de urechi pentru însemnat vitele, lanțuri speciale, etc., aparate pentru clocire artificială și creșterea păsărilor.

Toate mașinile necesare pentru instalațiuni de Lăptării cu aburi.

Mașinile Alfa-Separator sunt singurele adoptate de către toate lăptăriile Domeniilor Coroanei, de către lăptăriile cooperative sătești, de «Lăptăria București» și de toate lăptăriile mai mari din țară.

La cerere se trimite gratuit *catalogul*.

(2-28).

PURGEN

CU RENUME UNIVERSAL. Recomandat de medici în toată lumea pentru adulți și copii cât de mici. De o eficacitate absolut sigură, singurul contra *constipațiunii, congestiunii și migrenei*. Plăcut la gust, nu produce colici și n'are efecte rele asupra organismului.

==== Cel mai economic, cutia cu 25 purgative Lei 1.50 =====

Rugăm a se refuza pastilele cari nu vor avea această

PURGEN
* BAYER *

inscripție, căci sunt false, vătătoare și produc colici.

ARTIFICII

splendide, de un efect grandios, importate dela o renumită fabrică din Anglia.

LAMPIGANE

foarte frumoase și durabile în diferite colori și forme.

Ghirlande. Confetti. Șerpentine, Articole de tombolă

și toate articolele pentru

Serbări-de vară și petreceri câmpenești

FILIP LINDENBERG

— București —
Str. Lipsicani, 4

(Dela 1 August, Str. Smădan, 15).

www.dacoromanica.ro

CREMA, PUDRA ȘI SĂPUN „FLORA”

nu se vând decât în ambalajul original arătat aci (un sfert din mărimea naturală) și cu următoarele prețuri:

Crema lei 1.50 — Pudră lei 2 — Săpun lei 1.25

Refuzați dar în interesul D-v. ca inevitabile dacă vi s'ar oferî aceste

preparate în cantități mai mici sau altfel decât în ambalajul original aci arătat și cu etichetele neatinse.

Crema și Pudra «FLORA» se pot întrebuiți fără grijă cât de mul timp, acest fapt e stabilit oficial de institutul de Chimie al Statului, care a constatat la 12 Septembrie sub No. 1.110, că: «Crema și Pudra «Flora» nu conțin substanțe toxice sau de acele cari printr'o întrebuițare îndelungată pot vătăma sănătatea». — Pomada de păr «Flora» neîntrecută pentru îngrijirea rațională și igienică a părului; Borcan mare lei 2.50, mic lei 1.75 — Capilogen «Flora» (apă de păr), curată mătreața după câte-vă întrebuițări; Sticla mare lei 3.25, mică lei 2.50 — La nemulțumire să restituie costul pentru oricare din aceste preparate.

Pectosin Iteanu

vindecă tusea cea mai rebelă și e preparatul cel mai rațional pentru a trata cu succes bronșitele acute și cronice, tuse convulsivă (măgărească), emfiseumul pulmonar etc. Sticla lei 3. — La Drogerii și farmacii.

Hemoferul Iteanu Unul din cele mai puternice reconstituante ale corpului slăbit, mărește greutatea corpului și redă pofta de mâncare perdită, suveran pentru a combate anemia, lipsa sângelui, clorosa, debilitatea generală, dispepsia, constipația, Leucorea (poală albă la femei) Histeria, Neurastenia, Amețelile, Slăbirea memoriei, Limfatismul, etc. Hemoferul Iteanu este autorizat de Onor. Consiliul Sanitar Superior și recomandat de eminentii noștri medici Prof. dr. Buciliu, Prof. dr. Leonte, Prof. dr. Negel (Iași) și alții, după experiențele îndelungate. — Prețul lei 4. —

La Drogerii și farmacii.

Nevralgiile cele mai rebele durerile de cap, migrena, durerile reumatismului acut, articular lumbago, durerile de dinți cele mai tari, mai ales nevralgice, precum și ori-ce dureri provenite din răceală sunt combătute cu deplin succes prin întrebuițarea

Pastilelor Nevralgine Jurist

Aprobate de Consiliul Sanitar Superior. Prețul unui flacon Lei 2.50, o dosă 50 bani. La Drogerii și Farmacii.

Inst. de Arte Grafice «Carol Göbl» Ș-r I. St. Rasidescu.

www.dacoromanica.ro